Kirjallinen kysymys KK 105/2018 vp

Mikaela Nylander r ym.

Kirjallinen kysymys paikallisten olosuhteiden huomioimisesta lainsäädännössä

Eduskunnan puhemiehelle

Liian suurten merimetsoyhdyskuntien paikallista tai alueellista ongelmaa on pitkään vähätelty eri syistä. Numeroleikit pesivien parien määrästä ja kiista siitä, syökö merimetso vain roskakalaa, sekä eri tulkinnat EU:n lintudirektiivin mahdollistamista asioista ovat leimanneet keskustelua. Paikallinen todellisuus, kuten tuhoutuneet saaret, heikentynyt vedenlaatu ja kalan vähentynyt saatavuus, on kohdannut väitteitä, joissa viitataan kansallisiin linjanvetoihin ja EU-lainsäädännön tulkintaan. Yksittäiselle kansalaiselle on laiha lohtu kuulla EU-tason suojelutarpeesta, kun läheiset saaret muuttuvat haiseviksi linnunpesiksi, joita ei voi lähestyä. Ristiriidat ovat seuranneet toinen toisiaan.

Siksi oli hyvä, että ympäristöministeri Tiilikainen asetti kansallisen merimetsotyöryhmän, jonka tehtävänä on puida merimetso-ongelmaa ja löytää ratkaisuja. Tuloksena tästä kansallisesta työstä alueelliset ELY-keskukset ovat asettaneet alueellisia merimetsotyöryhmiä, jotka tulevat tuottamaan tietoa paikallisista ongelma-alueista. Tämä on periaatteessa oikea menettelytapa, koska ongelmat ovat paikallisia tai alueellisia. Tämä edellyttää tosin sitä, että paikalliset ja alueelliset ongelmat otetaan vakavasti. Odotukset alueellisia merimetsotyöryhmiä kohtaan ovat suuret.

Jos alueelliset merimetsotyöryhmät eivät onnistu tekemään uskottavaa työtä, ristiriidat paikallisen todellisuuden ja epäselvien kansallisten lintudirektiivitulkintojen välillä jatkuvat. Komissaari Vella kehotti jo vuonna 2015 jäsenvaltioita käyttämään lintudirektiivin mahdollisuutta poikkeuksiin ristiriitojen ratkaisemiseksi esimerkiksi merimetsojen ja kalastuksen välillä. Suomen osalta voidaan syystä kyseenalaistaa, onko nämä mahdollisuudet täysin käytetty.

Huomattavaa on myös se, että paikallisten olosuhteiden huomioimista ja toimenpiteisiin ryhtymistä koskeva problematiikka ei rajoitu vain merimetsoon. Ympäristöministeriö toteaa myös itse (15.3.2018), että 2010-luvun aikana luonnonsuojelulain tuella rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen määrä on noussut.

Hylkeet ovat jo kauan vaikeuttaneet suomalaisten ammattikalastajien arkea, sillä ne syövät huomattavan määrän kalaa kalastajien pyydyksistä. Tuorein esimerkki, jossa paikallisväestön arkitodellisuus ei ylipäätään ole sopusoinnussa viranomaisten toiminnan kanssa, on susi. Kasvava määrä raportteja pelottomista susista on aiheuttanut sen, että väestö tietyissä osissa Suomea, esimerkiksi Pohjanmaalla, ei tunne oloaan turvalliseksi. Suden rajua etenemistä taajaan asutuilla alueilla on yritetty vähentää, mutta viranomaisten kitsas suhtautuminen toimenpiteitä kohtaan on ai-

Valmis
5.0

heuttanut susikannan kasvun ja etenkin susien liikkumisen alueilla, joissa niitä ei aiemmin ole nähty. Väestön huoli täytyy ottaa vakavasti.

Kyvyttömyys ottaa paikallisväestön huoli ja mielipiteet vakavasti vähentää yleistä luottamusta viranomaisiimme. Se ei voi olla kenenkään etu huolimatta siitä, mitä mieltä on itse substanssikysymyksestä. Nyt on aika siirtyä sanoista tekoihin. Paikalliset olosuhteet pitää huomioida paremmin luonnonsuojelulain ja muun asiaankuuluvan lainsäädännön soveltamisessa. Mikäli nykyisen lainsäädännön arvioidaan olevan esteenä tarvittaville toimenpiteille rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen vähentämiseksi, on myös lainsäädäntö voitava käydä läpi. Pelkkä lakoninen viittaus EU-lainsäädäntöön ei riitä. Muissa EU-maissa on olemassa esimerkkejä siitä, että toimivia ja tehokkaita ratkaisuja merimetson suhteen voidaan ottaa käyttöön ja toteuttaa. Viime kädessä kyse on poliittisesta tahdosta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

> *Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta paikalliset olosuhteet otetaan paremmin huomioon luonnonsuojelulaissa ja muussa lainsäädännössä ja*
>
> *aikooko hallitus muuttaa luonnonsuojelulakia niin, että siinä huomioidaan paremmin paikalliset olosuhteet?*

Helsingissä 22.3.2018

Mikaela Nylander r
Thomas Blomqvist r
Mats Löfström r
Mats Nylund r
Anders Adlercreutz r
Anna-Maja Henriksson r
Veronica Rehn-Kivi r